

NP De Alde Feanen

NATIONAAL PARK

Jaargang 6

nummer 1

2006

Deze nieuwsbrief is er voor iedereen die woont, werkt en recreëert in De Alde Feanen. Oplage 10.000

In deze nieuwsbrief onder meer

- Nieuw moerasbos
- Wat levert het NP op
- De mening van ...
- Excursies en activiteiten

De Alde Feanen officieel Nationaal Park

Nederland is een Nationaal Park rijker. Op 26 april zal minister Veerman van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) het Nationaal Park De Alde Feanen instellen. Na zes jaar van voorbereiding en overleg door en met de streek en andere belanghebbenden is dit twintigste Nationaal Park van Nederland een feit. Het laatste Nationaal Park in Nederland.

Want, zo zeggen ze in Den Haag, het stelsel van Nationaal Parken is af.

Nergens in Nederland is bij de totstandkoming van een NP zo breed met elkaar overlegd en naar elkaar geluisterd als hier in het hart van Fryslân. In het Overlegorgaan hadden en hebben zitting overheden, dorpsbelangen, recreatie, natuur, landbouw en visserij. 'Het initiatief voor de status Nationaal Park kwam destijds van de streek zelf', weet voorzitter Akke Brandenburg van het Overlegorgaan zich nog goed te herinneren. 'Wat ik ontzettend knap vind, is dat in het Overlegorgaan iedereen naar iedereen heeft geluisterd. De status Nationaal Park is ook wat dat betreft dik verdiend'.

Kwaliteitskeurmerk voor de regio

In deze nieuwsbrief leest u dat veel betrokkenen hoge verwachtingen hebben van het Nationaal Park. Nico Minnema van It Fryske Gea ziet een 'belangrijke meerwaarde voor het natuurgebied'. Wethouder Bert Nijboer van Tytsjerksteradiel spreekt van een 'kwaliteitskeurmerk voor de regio'. En ondernemer Dirk Koomen ziet 'kansen op meer nationale en internationale bekendheid, meer positieve publiciteit en meer bezoekers'.

In en om Fryslân hebben we nu vier Nationale Parken: het NP Schiermonnikoog, het NP Drents-Friese Wold, het NP Lauwersmeer en het NP De Alde Feanen.

Beste mensen,

'Na een aantal jaren hard werken is het eindelijk zover: op 26 april 2006 wordt het Nationaal Park De Alde Feanen definitief ingesteld. Een bijzondere gebeurtenis, omdat De Alde Feanen het laatste Nationaal Park is dat wordt ingesteld. Het stelsel van Nationale Parken in Nederland is daarmee afgerond.

Ik herinner mij nog dat ik zes jaar geleden door de toenmalige staatssecretaris voor Natuur, mevrouw Geke Faber, werd gevraagd om voorzitter te worden van het Overlegorgaan van het Nationaal Park in oprichting De Alde Feanen. Toen ik mij in de situatie rond De Alde Feanen ging verdiepen raakte ik enthousiast. Zo'n mooi gebied, zulke betrokken mensen, zoveel verschillende belangen. Ik heb dan ook volmondig ja gezegd op de vraag van mevrouw Faber.

Nu, een aantal jaren later, kan ik alleen maar constateren dat mijn verwachtingen zijn uitgekomen. Er is door heel veel mensen veel werk verzet, waarvan ik drie zaken naar voren wil halen.'

'Zo wordt nu gewerkt aan het bezoekerscentrum voor het Nationaal Park, dat volgend jaar de deuren zal openen. Het Beheer- en Inrichtingsplan is vastgesteld door het Overlegorgaan en goedgekeurd door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Door een groot aantal partijen is gewerkt aan het Interreg-project MOPARK (Mobility and National Parks), dat onder andere heeft geresulteerd in het pontje "De Oerhaal".'

'De instelling wordt voor het Nationaal Park De Alde Feanen een bijzondere dag. Aan de ene kant de afronding van het proces van "in oprichting zijn"; aan de andere kant de start van een nieuwe fase. Ik ben trots en blij dat ik hierbij een rol mocht spelen en wens alle betrokkenen geluk met het behaalde resultaat.'

Mevrouw
A. Brandenburg-
Vogelzang,
voorzitter Overleg-
orgaan Nationaal Park
De Alde Feanen.

Wat levert dat nou op, zo'n NP?

Dankzij deze bijzondere status

- blijft De Alde Feanen een internationaal belangrijk natuurgebied met meer natuur en meer diversiteit
- blijft De Alde Feanen een belangrijk recreatief gebied, met meer mogelijkheden voor meer mensen met en zonder boot
- zijn er meer mogelijkheden voor voorlichting en educatieve activiteiten
- worden investeringen in het gebied aangejaagd
- is de betrokkenheid bij De Alde Feanen van heel veel partijen toegenomen

Concreet zijn er in de aanloop naar de officiële instelling al flink wat zaken gerealiseerd, zoals

- nieuwe vogelkijkhut aalscholverkolonie Grutte Krite
- nieuwe vogelkijkhut Lytse Saiter
- toeristische kaart Nationaal Park
- website Nationaal Park
- veldwerk 'Pier de Otter' voor groep vijf/zes basisonderwijs. Al ruim tweeduizend leerlingen deden mee!
- belevingsboekje ANWB als premie voor status Nationaal Park
- aankoop complex It Wiid door It Fryske Gea.
- innovatieve en duurzame (Mopark)projecten ter waarde van € 900.000, - te weten o.a.
 - zonnepont
 - gps routes
 - elektrisch varen
 - duurzame arrangementen
- opwaarderen strandje Princedyk, op verzoek van de streek
- per jaar € 180.000, - van Ministerie van LNV
- financiering coördinator en medewerker Voorlichting en Educatie door ministerie van LNV
- financiering secretariaat door provinsje Fryslân

Uniek laagveenmoeras helpt De Alde Feanen aan status NP

Uit het advies van de Voorlopige Commissie Nationale Parken aan de minister van LNV uit 1998 blijkt waarom De Alde Feanen Nationaal Park is geworden.

'De Alde Feanen is een aaneengesloten laagveenmoerascomplex. Laagveenmoerassen worden tot de rijkste en meest gevarieerde natuurgebieden van Noordwest-Europa gerekend. De soortenrijkdom van planten en dieren is er bijzonder groot, zo ook in De Alde Feanen. Het is een uniek gebied met bijzondere natuurwaarden, dat een milieutype vertegenwoordigt waarvoor Nederland ook internationaal gezien een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om het te behouden dan wel verder te ontwikkelen. Het gebied is reeds aangewezen als wetland en als speciale beschermingszone ingevolge de EG-Vogelrichtlijn en behoort tot de belangrijkste waterrijke vogelgebieden in Nederland. Kortom een gebied dat het waard is opgenomen te worden in het stelsel van Nationale Parken.'

Nieuw moerasbos voor recreanten

In De Alde Feanen wordt een nieuw bos aangelegd. Een attractief natuur-educatiebos met water, bos, riet, wandelpaden, kanoroute, speelplekken, aanlegsteigertjes en bruggetjes. Het 'bos met veel water' wordt een buffer tussen het recreatiepark It Wiid en de wijdse Jan Durkspolder. Nu wordt het ca twintig hectare grote gebied nog agrarisch gebruikt, maar over enkele jaren is dit het domein van recreanten.

'Het nieuwe gebied wordt samen met de omgeving een entree van De Alde Feanen. Bezoekers die hier voor het eerst komen, zullen ogenblikkelijk kunnen zien: hier moeten we zijn', aldus Geart Hofstra. Hofstra is voorzitter van de landinrichtingscommissie Alde Feanen. Het bos wordt aangelegd in opdracht van deze commissie. Hofstra: 'qua vorm en indeling wordt dit bos een soort kleine Alde Feanen. We gaan uit van de petgatenstructuur van De Alde Feanen. Veel water dus, eilandjes en schiereilandjes, wilg, els, riet, ruigte.' Door het nieuwe bos komt een wandelpad te liggen, dat aan de ene kant aansluit op het bezoekerscentrum/landbouwmuseum en aan de andere kant op de wandelroute door de Jan Durkspolder. Hofstra: 'Kanovaarders in De Alde Feanen krijgen er een mooi stuk vaarwater bij. Het sluit aan bij bestaande kanoroutes.'

Geart Hofstra, voorzitter van de landinrichtingscommissie Alde Feanen.

De aanleg van het moerasbos is de eerste uitvoeringsmodule van het "Raamplan landinrichting Alde Feanen". De kosten van € 400.000 zullen grotendeels worden betaald door het rijk. Voor de realisatie van alle maatregelen in het raamplan is veel geld nodig. Hofstra: 'Zo'n 24 miljoen euro. Het rijk financiert een deel. Er zal aanvullende financiering en/of een ander uitvoeringskader gevonden moeten worden. Zo wordt bijvoorbeeld de omgeving van de Jan Durkspolder ingericht met een forse Europese bijdrage in het kader van LIFE en cofinanciering door Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea en de provincie.'

De streek zal nog voor de zomer door de commissie worden geïnformeerd over de plannen voor het bos. Er volgt ook een inspraakronde. Op basis van de reacties wordt in het najaar een definitief plan gemaakt. Hofstra: 'we gaan er vanuit dat we in 2007 en 2008 met de uitvoering bezig zullen zijn.'

Naam project:	Uitvoeringsmodule natuur-educatiebos
Onderdeel van:	Raamplan landinrichting Alde Feanen
Vorm van inrichting:	Op vrijwillige basis
Opdracht:	Ontwikkelen volwaardig laagveenmoeras, ruimte voor recreatief medegebruik, inspelen op het nieuwe waterbeleid

Schetsontwerp Alde Feanen, DLG februari 2006, Schaal ca. 1:2000

Directeur Hosper van It Fryske Gea

Bezoekerscentrum dankzij NP

Volgend voorjaar is het publiek welkom in het nieuwe bezoekerscentrum van It Fryske Gea in combinatie met het nieuwe Frysk Lânbou Museum. It Fryske Gea kocht eerder dit jaar het voormalige activiteitencentrum van Buitenplaats It Wiid bij Earnewâld. Op dit moment werkt de architect aan een inrichtingsplan voor het gebouw en het ruim drie hectare grote erf. Als het aan directeur Ultsje Hosper van It Fryske Gea ligt, wordt na de bouwvak met de verbouwing begonnen. 'In het voorjaar van 2007 gaan het bezoekerscentrum en het landbouwmuseum open. Dan hebben we natuur en landbouw onder één dak en laten we zien, dat ze elkaar niet bijten en een goede samenwerking juist mogelijk is.'

Het complex met bezoekerscentrum en landbouwmuseum wordt een prachtige slechtweervoorziening denkt Hosper. 'Het is ook een uitvalsbasis voor mensen die De Alde Feanen willen ontdekken. Het nieuwe bos dat wordt ontwikkeld ligt pal naast de deur. Hier liggen ook de Lytse Mar en Jan Durkspolder die momenteel worden heringericht. Je kunt vanaf hier De Alde Feanen in. Of je nou wilt fietsen, wandelen, kanovaren of zeilen, het kan vanaf het centrum allemaal. Ook voor onze excursies die we aanbieden is het een geschikt vertrekpunt.'

Het landbouwmuseum, dat nu nog is gevestigd in Exmorra, gaat ruimte huren van It Fryske Gea. Het wordt een museum met veel historisch materiaal, over de veefokkerij bijvoorbeeld. Maar ook de landbouw anno nu is zichtbaar. Het wordt een dynamisch museum, compleet met levende have. 'Het terrein om het complex zien we als de tuin van het landbouwmuseum, een boerenerf. En alles eromheen, De Alde Feanen, is de tuin van het bezoekerscentrum.'

It Fryske Gea zelf investeert een miljoen euro in het geheel. Hosper: 'Als De Alde Feanen geen Nationaal Park zou zijn geworden, dan had It Fryske Gea niet een miljoen euro geïnvesteerd in een nieuw bezoekerscentrum. De status Nationaal Park maakt de investering mogelijk, omdat het meer geld genereert.'

Directeur Ultsje Hosper van It Fryske Gea.

De provincie Fryslân heeft ruim twee miljoen beschikbaar gesteld. Nog eens 1,8 miljoen euro moet komen van andere overheden en sponsors. 'Als er geen kapitaalslasten zijn, dan hebben we bij 25.000 bezoekers per jaar een gezonde exploitatie', aldus Hosper. 'Onze verwachtingen zijn, dat we dit wel halen.'

It Fryske Gea is de eerste provinciale beheerder van een Nationaal Park. Directeur Hosper is er best een beetje trots op, maar nuanceert: 'het is bijzonder, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat It Fryske Gea hier al sinds 1934 beheerder is. We hebben dit altijd goed en in overleg met de streek gedaan'. Het Nationaal Park De Alde Feanen in 'It Lege Midden' van Fryslân is vierduizend hectare groot en trekt elk jaar 250.000 recreanten. Met het nieuwe bezoekerscentrum snijdt het mes voor It Gea aan twee kanten. Hosper: 'we bereiken er mee, dat we de recreatiedruk een beetje kunnen managen. Bij het bezoekerscentrum en omgeving mag het druk zijn, op sommige andere plekken willen we graag meer rust.'

De Alde Feanen in het kort

Oppervlakte	4.000 hectare
Bestaande uit	laagveen, meren, veenplassen, petgaten, rietlanden, schraallanden, ruigten en moerasbossen
Ligging	centraal in Fryslân tussen Warten, Grou, De Veenhoop, Earnewâld
Plantensoorten	450
Diersoorten	400, waaronder 35 soorten zoogdieren
Broedvogels	ruim honderd soorten
Uitdaging	behoud laagveen en bijbehorend biotoop, tegengaan verdroging, bevorderen schoon gebiedseigen water
Recreatie	kwart miljoen recreanten per jaar
Recreatiefaciliteiten	campings, hotels, recreatiewoningen, béd en brochje, huurboten, huurfietsen, fiets- en wandelpaden, VVV, wandelroutes, excursies, rondvaarten, musea, horeca, winkels et cetera
Meer info	www.dealdefeanen.nl www.nationaalpark.nl

De mening van . . .

Heel veel organisaties en mensen hebben meegedacht en meegewerkt aan de totstandkoming van het Nationaal Park De Alde Feanen. We vroegen enkele 'spelers' in het gebied wat zij van de nieuwe status vinden.

'De kroon op het werk dat in grote gemeenschappelijkheid is opgezet. De status is een kwaliteitskeurmerk voor de regio en van toeristisch-economisch belang.'

• Bert Nijboer, wethouder Tytsjerksteradiel en lid Overlegorgaan.

'Nadrukkelijk betrokken worden bij de zorg voor het gebied en de ontwikkeling er van. De natuurbeheerder heeft het in het NP niet alleen voor het zeggen. Dat vind ik een groot pluspunt.'

• Peter Kooijman, lid Overlegorgaan namens Watersportverbond.

'Belangrijke meerwaarde voor het natuurgebied en de mensen die er wonen en werken. Persoonlijk hoop ik op een ontwikkeling die gericht is op duurzaamheid, stilte en natuurbeleving.'

• Nico Minnema, districtshoofd It Fryske Gea.

'Dit geeft uitstraling en trekt (buitenlandse) bezoekers en genereert inkomsten voor de mensen die wonen en werken in het gebied. De uitdaging is om landbouw, natuur, recreatie en andere functies naar elkaar toe te laten groeien.'

• Anita Andriesen, gedeputeerde en lid Overlegorgaan

'Meer mensen zullen genieten van het park en de regio bezoeken. Dit is goed voor de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid. Onze regio komt op de kaart te staan.'

• Wethouder Cees Kuipers van Smallingerland en lid Overlegorgaan.

'Landbouwbelang blijft goed zichtbaar dankzij stem in Overlegorgaan en in het Beheer en Inrichtingplan (BIP). Dat maakt dat natuurontwikkeling niet ten koste gaat van landbouw.'

• Baukje Visser, lid Overlegorgaan namens LTONoord (landbouw)

'Een aanwinst, speciale zorg voor een speciaal gebied. Kansen op meer nationale en internationale bekendheid, meer positieve publiciteit, meer bezoekers.'

• Dirk Koomen van Rondvaardij Princenhof, Earnewâld

'De erkenning dat De Alde Feanen zeer waardevol en aantrekkelijk is. En zo een uitnodiging aan iedereen om hier naar toe te komen. Wanneer we dit in goede banen leiden, wordt iedereen er beter van, de streek en vooral de dorpen.'

• Harry de Groot, lid Overlegorgaan namens dorpsbelangen Grou, Wergea en Warten.

'Bevestiging dat het om een uniek natuurgebied gaat, dat van groot nationaal en internationaal belang is. Mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van het gebied. Niet alleen ten aanzien van natuur, maar ook op andere terreinen.'

• Anne Steegstra, secretaris Overlegorgaan De Alde Feanen

En hoe is de situatie over twintig jaar? Het Nationaal Park De Alde Feanen in 2026?

'Een waardevol natuurgebied en een florierende recreatie-sector in de omgeving. Foar de bewenners in perfekt biotoop om âld te wurden.'

• Nico Minnema

'Afwisselend ruimte, breder en smaller water, meertjes en begroeiing die een goede plek bieden voor flora en fauna. In deze natuur voor mensen volop de gelegenheid om te recreëren en te genieten.'

• Peter Kooijman

'Bewoners zijn zich bewust van de bijzondere kwaliteiten van het NP en weten dat ze juist met deze bijzondere natuur geld kunnen verdienen. Het bezoekerscentrum leeft. Meer duurzame vormen van recreatie.'

• Anita Andriesen

'De begrenzing heeft gezorgd voor rust en duidelijkheid voor de landbouw. Bedrijven buiten de begrenzing hebben zich kunnen ontwikkelen en zullen zich blijven ontwikkelen.'

• Baukje Visser

'Belangrijke recreatieve voorzieningen aan de randen van De Alde Feanen. In het oostelijke deel is uitbreiding van het natuurgebied gerealiseerd, waarbij natuurrecreatie tot bloei is gekomen.'

• Anne Steegstra

'De Alde Feanen is nog steeds de Alde Feanen. Wat laagveenmoeras en natuurwaarden betreft van hoge kwaliteit. Zaken die in een steeds voller Nederland over twintig jaar nog exclusiever zullen zijn. Ik denk dat De Alde Feanen voor bezoekers steeds aantrekkelijker gaat worden.'

• Harry de Groot

Nieuwe folder en belevingsboekje ter gelegenheid van NP

Nieuwe folder

In verband met de officiële instelling krijgt het Nationaal Park van het ministerie van LNV een prachtige folder cadeau. Vol informatie over het hoe en waarom van Nationale Parken, de ontstaansgeschiedenis en de natuurlijke en landschappelijke waarden van De Alde Feanen. De folder verschijnt in het Nederlands en in het Duits.

ANWB belevingsboekje

Dankzij een genereuze bijdrage van de ANWB is er het mooie belevingsboekje Nationaal Park De Alde Feanen verschenen. Met veel leuke weetjes, suggesties en tips om zelf actief het Nationaal Park te gaan beleven. En nuttige adressen voor een compleet dagje uit. Van het huren van een bootje of fiets tot leuke verrassende musea. Of stap aan boord bij één van de rondvaartbedrijven. Ook de inwendige mens wordt niet vergeten!

U vindt de folder en het belevingsboekje gratis bij de VVV's, bezoekerscentrum De Reidplûm van It Fryske Gea en bij enkele recreatiebedrijven in en om De Alde Feanen.

Beleef het
Nationaal Park
De Alde Feanen

Avontuur

Colofon

Deze nieuwsbrief is een gezamenlijke uitgave van het Nationaal Park De Alde Feanen en de Landinrichtingscommissie Alde Feanen www.dealdefeanen.nl

Nationaal Park De Alde Feanen

Secretaris Anne Steegstra
Provinsje Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

Landinrichtingscommissie Alde Feanen

Secretaris Frits Foekema
Dienst Landelijk Gebied
Postbus 2003
8901 JA Leeuwarden

Redactie en foto's:

Jörgen de Bruin
Frits Foekema
Anton Huitema
Anna Hijlkema
Anne Steegstra
Henk Feitsma

Concept en lay-out:

SPIN OFF Communicatie, Akkrum
www.spinoffcommunicatie.nl

De Alde Feanen

De Alde Feanen Nationaal Park! Dit vieren we samen met u. Met leuke excursies en activiteiten. Gratis of tegen een zeer gereduceerd tarief. Let wel: aanmelden is verplicht en vol is vol!

Excursie met Rondvaardij Princenhof

Onder het genot van een kopje koffie of thee met koek varen met de Marprinses door de natuur.

Datum: woensdag 3 mei

- Tijd: 19.00 – 21.00
- Vertrekpunt: Rondvaardij Princenhof, P. Miedemaweg 19 te Earnewâld
- Opgeven: IVN Consulentschap Fryslân
T: 058-2890463 (ma – vrij van 9.00 tot 17.00 uur)
E: consulentschap.friesland@ivn.nl
- Kosten: Gratis

De Alde Feanen als het schemert

Een bijzondere tocht met zonneboot de Blaustirns op een bijzonder moment

- Data: Vrijdag 28 april, opgeven uiterlijk 27 april 16.00 uur.
Dinsdag 2 mei, opgeven uiterlijk 1 mei 16.00 uur.
Maandag 8 mei, opgeven uiterlijk 4 mei 16.00 uur.
- Tijd: 20.00 – 22.00 uur
- Opgeven bij: It Fryske Gea 0511 - 539226
- Aantal deelnemers: 25 per excursie
- Tip: verrekijker meenemen
- Kosten: gratis

Varen en wandelen – weidevogels zien in de Wyldlannen

- Data: Donderdag 11 mei, opgeven uiterlijk 10 mei 16.00 uur.
Maandag 15 mei, opgeven uiterlijk 12 mei 16.00 uur.
- Tijd: 9.00 – 12.00 uur
- Opgeven bij: It Fryske Gea 0511 - 539226
- Aantal deelnemers: 25 per excursie
- Tip: verrekijker en laarzen meenemen
- Kosten: gratis

Kano-arrangement Nationaal Park De Alde Feanen

Een unieke kans om in alle rust te genieten van het Nationaal Park De Alde Feanen. Voor maar € 2,50 p.p. kunt u een kano huren voor een hele dag. Of gaat u liever twee uren lekker ontspannen varen met een fluisterstille elektroboot met minimaal vier personen? Verdwalen is er niet bij, want u krijgt een routekaart mee.

Bent u met kinderen tussen de 7 en 12 jaar, dan is de Ottersurvival leuk om te doen. Op verzoek kunt u de Ottersurvivalton gratis meekrijgen. Hiermee kunt u zelf onderzoeken of het Nationaal Park de Alde Feanen geschikt is voor de otter. Vraag ernaar bij uw reservering!

- Datum : Zondag 14 mei.
- Tijd: 9.00 - 18.00 uur.
- Startpunt: Verhuurbedrijf Hollema, Tsjerkepaed 5 te Earnewâld.
- Reserveren: Telefoon 0511-539213

Interessante lezing boeken?

In samenwerking met uw dorpsbelang of watersportvereniging et cetera organiseert het Nationaal Park De Alde Feanen dit jaar graag een lezing voor uw leden. Thema's: de landschappelijke en natuurlijke waarden van het gebied, de mogelijkheden voor recreatie en de toekomst van het gebied als Nationaal Park. In overleg kunnen accenten nog aangepast worden. Belangstelling? Neem dan contact op met Jörgen de Bruin, coördinator Voorlichting & Educatie, tel. 058-2890463 of mail j.de.bruin@ivn.nl

